

סמל סבן משה שיקו

5222004

בן תמרה ואפרים

נולד ב- ט"ז סיוון תשל"ז 2.6.1977

התגייס לצה"ל ב- 21.11.1995

שרת ביחידת "אגוז"

נפל ב- כ"ח שבט תשנ"ז 4.2.1997

בתאונת מסוק בטיסה מבצעית ללבנון.

בן תמרה ואפרים. נולד בהוד השרון ב- ט"ז סיוון תשל"ז 2.6.1977
בבית החולים מאיר בכפר סבא.
הוא נולד אחרי 2 בנות, פנינה ואתי, דבר שגרם להוריו שמחה גדולה.
כבר בילדותו התגלה כבחור שובב, שאהב להשתולל ולריב בצחוק עם
חבריו, ותמיד ידו היתה על העליונה.
כשהיה בן שבע נולדה לשיקו עוד אחות סיוון, עליה שמר שיקו מכל
משמר והגן עליה כמו שרק אח גדול יכול לשמור. שיקו גדל בהוד
השרון ולמד בביה"ס לפיד, בחטיבת "השחר" ובתיכון החדש במחזור
תשנ"ה בהוד השרון. במהלך כל שנות הלימוד שלו שיקו היה תלמיד
טוב, בחור נבון וחכם שלא עשה בעיות. אל ביה"ס היה מגיע שיקו על
הטרקטורון שהוריו קנו לו. כל היום היה מבלה שיקו על הטרקטורון
בשבתות היה נוסע לטיולים רבים. עם החברים היה נוסע לים ומשחק
כדורעף. שיקו למד במגמה הגיאוגרפית ושיחק כדורגל בקבוצת הפועל
רעננה. כשנה לפני הגיוס הכיר שיקו את שירה בדיסקוטק, ובמהרה
הפכו השניים לחברים והיו מבליים ביחד וביניהם נרקמה מערכת
יחסים מיוחדת במינה של אהבה וכיף.
שיקו התגייס לצה"ל בנוב' 1995 עבר טירונות ואימון מתקדם באגוז
ומשם עלה ליחידה. בשלב מסוים עקב בעיות רפואיות עבר שיקו
למחלקת התצפיות ביחידה שהיתה עדיין בהקמה. שיקו התבלט
במחלקה בתור בחור רציני ותצפיתן מצוין. עקב היותו תצפיתן מצוין
נשלח שיקו לבד למשימה שהייתה קשה ומסובכת מאלו שהיה רגיל
אליהן במוצב דלעת. אך המסוק שעימו היה אמור להגיע למוצב
התנגש באוויר במסוק אחר מעל "שאר – ישוב", באותו אסון נהרגו 73
לוחמים וביניהם גם שיקו.
שיקו ניחן בתכונות אנושיות וביופי פנימי וחיצוני כאחד, חבר לכל
חבריו ולשירי חברתו. אדם שידע להעיר את כל סביבתו רק בנוכחותו
וקסם לכל מכריו. שיקו אהב את המשפחה והחברים, אהב את
המדינה והארץ.
הותיר אחריו הורים, ושלוש אחיות פנינה, אתי וסיוון.

"יהי זכרו ברוך"

המידנה בוכה

73 חיילים נהרגו באסון

באסון

והתפוצצו באוויר

מסוקים התנגשו

"האסון הגדול ביותר בתולדות צה"ל"

כל החיילים והטייסים נהרגו. המסוקים היו בדרכם למוצב בלבנון, וכשריחפו מעל ארריישוב, פגע חרטומו של אחד מהם בזנבו של השני. הם התפוצצו בזה וזה וצללו אל הקרקע. מסוק אחד נפל לתוך בית ריק, השני בשרה פתוח

הטיסה אמורה היתה להתבצע בתחילת השבוע אולם נדחתה בגלל מזג-האוויר הסוער. גם ביום שלישי לפנות ערב היו עדיין השמים מעוננים וגשם ירד לפרקים. אבל הראות היתה טובה ואפשר היה לטוס ללא חשש. היסעור יכול לשאת בבטנו יותר מ-50 נוסעים ואנשי צוות, אולם בכל אחד מהיסעורים שהמריאו ממחניים לא היו יותר מ-38 אנשים, כולל ארבעה אנשי צוות. בדיוק כפי שקובעות פקודות הבטיחות של חיל-האוויר.

19:06, רגע האסון הנורא

מרגע ההמראה, טסים המסוקים סמוכים זה לזה, כדי שהטייסים יוכלו להבחין במסוק הטס בשכנות. זו אינה מה שמכונה "טיסת מבנה", הנהוגה בדרך-כלל במיבצעים, אלא צורת טיסה שנועדה לשמור על המטוסים מפני התנגשות בתנאי חשיכה או ראות לקוייה.

כל מסוק הממריא צפונה, לכיוון לבנון, צריך לקבל אישור נחיתה לפני מעבר הגבול. כשמגיע האישור, פונה כל אחד מהמסוקים לנתיב הנפרד שנבחר עבורו כדי שיגיע בביטחון מקסימאלי ליערו.

שני מסוקי היסעור היו בדרכם לאחד ממוצבי צה"ל בלבנון, עמוסים לוחמים מיחידה מוכרת. ככל אחד מהם היו 37 חיילים, מהם 33 לוחמים וארבעה אנשי צוות אוויר.

מזג האוויר היה קשה כבר בהמראה, והלך והחמיר ככל שהתקדמו המסוקים צפונה. בקרבת שארריישוב נתקלו המסוקים ברוחות צוות, בערפל, בגשם שוטף, בשלג.

השעה היתה 19:06. מסיבה שעדיין לא ברורה התקרב אחד המסוקים למשנהו, חרטום פגע בזנב. אחד המסוקים התפוצץ באוויר

ני מסוקי היסעור היו כבר באוויר, כאשר נמסר לטייסים כי האישור לחצות את קו הגבול ללבנון מתעכב. המסוק הראשון במבנה היה יסעור 2000 - דגם שעבר השבחה בארץ, ולמעשה נבנה מחדש. הטייסים היו אנשי צבא קבע. המסוק השני, מאחוריו, היה יסעור מן הדגם הישן יותר, מוטס על-ידי אנשי מילואים של הטייסת. בתוך דקות הם אמורים היו לחצות את קו הגבול ולהתפצל, כל אחד לעבר המינחת שלו. טיסה של חמש-עשר דקות עד לנחיתה, פריקת החיילים והציוד, העמסת החיילים היוצאים - והמראה הביתה, המגמה היא לשהות מינימום זמן בשטח העויין של אוור הביטחון.

אוטובוסים מעופפים. זוהי המשימה, השיגרתית למדי, ומוטלת בתקופה האחרונה על טייסי היסעורים בקבע במילואים.

מיד, השני ניסה לבצע נחיתה אונס, המשיך לטוס עוד כמאה מטרים - ואז התפוצץ, התרסק וצלל לקרקע.

"פתאום ראיתי מהחלון מסוק טס בגובה נמוך מעל הבית שלי, ואחרי שניה היה כדור אש גדול", סיפרה תושבת שארריישוב. אחרי כמה שניות היא שמעה את הפיצוץ השני, ואחר כך עוד פיצוצים רבים.

בשני המסוקים, שהובילו לוחמים חמושים, היתה תחמושת רבה, אשר הגבירה מאוד את עוצמת הפיצוצים. גם מיכלי הדלק החלואים של שני המסוקים החמירו את עוצמת האש והתופת.

אחד המסוקים נפל לבית המשמש בדרך כלל כצימר לאורחים. למרבה המזל הוא היה ריק באותה עת. המסוק השני התרסק בשרה פתוח כפאתי הישוב, לא רחוק משערי קיבוץ רפנה.

האסון - שלב אחר שלב

1. היגור

שני המסוקים נטים זה אצל זה בחשיכה בדרכם ללכונן

1. השעה 19:00. שני מסוקי היסעור ממריאים משדה מחניים, לאחר שהחיילים תירגלו עליה וירידה.

2. התאונה

הרוטור של המסוק האחורי קוטע את זנבו של המסוק הקדמי, ובתוך כך נקרע בעצמו

2. השעה 19:06. המסוקים קרובים לגבול. הראשון כבר בלי אורות, השני עומד לכבותם. הם מבקשים אישור מהבקרה לחצות את הגבול.

3. המצוקה

המסוק האחורי מאבד כל יכולת תמרון. המסוק הקדמי מנסה לבצע נחיתה אונס

3. שני המסוקים מתבקשים להמתין בשטח ישראל, אולי משום שהמנחתים טרם הוכנו. במצב זה הם אמורים לחוג באוויר ולחכות לאישור לעבור לתחום לבנון. ההמתנה אורכת בדרך כלל זמן קצר.

4. הנפילה

המסוק הקדמי מסתחרר, מנסה לנחות, ולבסוף מתרסק בשאר-ישוב ומתלקח בקיבוץ דמנה

4. השעה 19:07. המסוקים היו בגובה של כ-100 מטרים, מעל המושב שאר-ישוב וקיבוץ דפנה. בעת שהמסוק הראשון מסתובב, פוגע בו הרוטור הראשי של המסוק השני. ההערכה היא כי טעות של אחד הטייסים, אולי בשל מגבלות המכשירים לראיית לילה, היא שגרמה למפגש הקטלני.

5. המסוק הפוגע מאבד את הרוטור שלו, צולל מייד מטה ומתרסק ליובל של נחל דן.

6. המסוק הראשון נכנס לסחרוד. הטייס מנסה לייצבו, אך אחרי שלוש או ארבע שניות הוא צולל לעבר בית הארחה ומטע בשאר-ישוב.

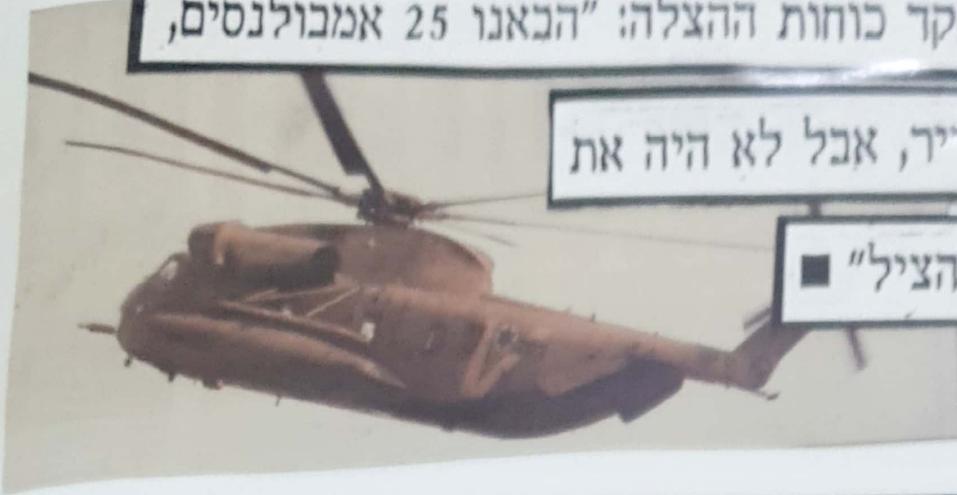
האסון הכבד ביותר

■ מפקד כוחות ההצלה: "הבאנו 25 אמבולנסים,

כוח אדיר, אבל לא היה את

■ מי להציל"

בתי החולים ככל האיזור נערכים לקליטת הנפגעים. כוחות צה"ל הזורמים למקום מקימים מיד חדר פיקוד מיוחד. וגם בית חולים נייד לטיפול בפצועים. מהר מאוד מתברר שאיש לא נפצע. כולם נהרגו בו במקום. עשרות ניירות משטרה ממרחב הגליל, אמר בולנסים וכבאיות רחוקים לאיזור התרסקות המסוקים. כבישים באיזור נסגרים, כדי לאפשר תנועת רכבי ההצלה. כשהם מגיעים למקום הם רואים לנוצתם גופת פוורת בשטח, קרעי מסוקים, בתים הודר סימ.

חבלני המשטרה מגיעים למקום. הם מתחר

. למסוק הונקו מיד כוחות חילוץ ופינוי מכל איזור הגליל, שכבישים רבים בו נחסמו לתנועה. צה"ל הכריז כוננות מלאה בניורה, בשטח הוצב חדר פיקוד מיוחד, וממנו ניהלו את המצב אלון פיקוד הצמון עמירם לוי ומפקד העוצבה תא"ל יום טוב סמיה. לשטח הגיע גם הרמטכ"ל אמנון ליפקין-שחק. מעל מקום האסון גורו פצצות תאורה, שבחטותן פעלו הרופאים, אנשי הרכבות הצבאית והיילי היחידה לסילוק פצצות.

כעת שהחלו כוחות ההצלה לרכו את גופות החיילים, חיפשו עשרות רופאים וחובשים אחרי ניצולים. "הבאנו לכאן 25 אמבולנסים, כוח אדיר", סיפר מפקד כוחות הרפואה, "אבל לא יכולנו לעשות כלום, לא היה את מי להציל באסון הזה".

לים לסייע לכוחות צה"ל בפירוק הרימונים שעל אפודי המגן, הצמודים לגופת החיילים. האיזור כולו מואר כבאור יום באמצעות פצצות תאורה. כוחות הביטחון אוסרים על התרש בים לצאת מהבתים עד לסיום החילוץ ולאחר תור חומרי הנפץ.

כל שם

אבקסיס שני, סגן, 22, מכמורת ■ אדלר איתי, סמל, 19, רעונה ■ אזולאי אמיל, סמ"ר, 20, אשקלון ■ איזון גיל, סגן, 21, זס ציונה ■ אלהייב בשיר חוסיין, רס"ר, 30, בית זרזיר ■ אלהייב כמאל, רס"ר, 26, בית זרזיר ■ אלתר אבנור, סמ"ר, 20, אשדות יעקב איחוד ■ אלפר עידן, סמ"ר, 20, בת"ים ■ אפור אברהם, סמ"ר, 21, קרית מבעון ■ ארזי שגיא, רס"ל, 22, כפר יונה ■ ארמן רן, סמ"ר, 20, רעונה ■ בבאין אלון, סגן, 21, גבעת זאב ■ ביבס פול, רס"ר, 26, אשדוד ■ בללטי רפי, סמ"ר, 20, מגדל העמק ■ בן חיים ניר, סמ"ר, 20, קיבוץ יפעת ■ ברשם קובי, סגן, 20, רמת השרון ■ ברקוביץ שגיא, סגן, 21, אלפי מושה ■ גולדברג תומר, סמל, 19, מושב דישון ■ גוטליב מיכה, סמ"ר, 20, רמת אביב ■ גולן אביב, סמ"ר, 23, בית יוסף ■ גוזן אביב, סמ"ר, 20, פתח תקווה ■ גידרון אבישי, סמל, 19, קרית מוצקין ■ גלזר תמ"ר, רס"ל, 24, חולון ■ דהן אסף, סמ"ר, 19, ירושלים ■ הובמן אלגינדר, סמל, 19, משגב עם ■ זהבי דני, סמל, 19, חיפה ■ חושני ישראל, רס"ן, 34, תל אביב ■ חלבון רונן, רס"ן, 35, טבריה ■ כהן דותן, סגן, 21, חדרה ■ כהן ירמי, רס"ן, 23, ראש העין ■ כיתאין תום, סמ"ר, 20, נווה שלום ■ כץ מיכאל, סמ"ר, 20, מצפה נטופה ■ לוי אבישי, סרן, 27, תל אביב ■ לוי שילה, סמ"ר, 21, קרני שומרון ■ לישנסקי נדב, 20, סמ"ר, שדה אברהם ■ לניר דביר, סגן, 21, מולדת ■ לוציצקי אילן, סמ"ר, 20, חיפה ■ מועלם משה, סא"ל, 31, באר שבע ■ מולטו גדעון, סמל, 21, לוד ■ מושל גלעד, סמ"ר, 20, תל אביב ■ מייזלס גל, רס"ל, 24, קרית אתא ■ מיכאלוב ולדיסלב, סמל, 22, תל אביב ■ מיקר עידן, סמל, 20, קיבוץ ניר יצחק ■ מישיקיר גלעד, סמ"ר, 20, ירושלים ■ מלניק ודים, סרן, 34, צפת ■ מלמד יעקב, סמל, 20, פתח תקווה ■ ממן איתן, באר שבע ■ **סבן משה, סמל, 19, הוד השרון** ■ סיבוי אסף, סמ"ר, 20, קיבוץ ניר עם ■ עדן ישיש, רס"ן, 44, רמת השרון ■ עמדי יהונתן, סמל, 21, מעלה אדומים ■ עציוני נועם, סמל, 20, מגדים ■ פוזנר גדעון, סמ"ר, 22, תל אביב ■ פיזואתי שלמה, רבי"ט, 19, טבריה ■ פלדמן מנחם, סמל, 20, חיפה ■ פסחוב ויטלי, סמל, 19, עכו ■ פרנס הרן, סמ"ר, 20, הרצליה ■ פרץ ערן חי, סגן, 21, דגניה אי ■ צופיך ירון, סמל, 20, תל אביב ■ קזאמל פאדי, סמל, 19, בית גיאן ■ קידר תומר, סמל, 21, קיבוץ נגבה ■ קסוס שחר, סמ"ר, 20, אלפי מושה ■ רדינסקי ויטאלי, סרן, 33, אור עקיבא ■ רוטנברג אסף, סמ"ר, 20, תל אביב ■ רוזנברג שחר, סמל, 19, זס ציונה ■ שובל צפריה, סמ"ר, 22, קיבוץ ברעם ■ שטרק ארז, סגן, 21, קרית אתא ■ שי איתמר, סמ"ר, 20, ירושלים ■ עליט עומר, סמ"ר, 19, ירושלים ■ שלפוברסקי יפתח, סמל, 20, הוד השרון ■ שרוני צפריה, רס"ל, 22, נתניה ■ שריבמן ניר, סגן, 20, כפר סבא ■ שרעבי גיל, סמ"ר, 20, רחובות

עולם ומלואו

אנחנו יודעים כל כך הרבה על החיים שלא יהיו להם. אנחנו יודעים על הצי" לום שלא יצטלמו, עומדים על הר ניד" רח עם מורה-דרך מבני השבט, שיערם ארוך וזיפים בני שבוע על פניהם. אנחנו יודעים על הארוחות המשפח" תיות שלא יגיעו אליהן בימי שישי. אנחנו יודעים על הפעם שבה לא יגידו

"אני אוהב אותך", במהירות נבוכה כל כך, עד שאיי-אפשר להבין אף מילה. אנחנו יודעים איך הם לא יישבעו שי- בואו לחתונה של עצמם בטריקו, ויום לפני יישברו וילבשו עניבה. אנחנו יוד" עים איך הם לא יילכו להופעה של אר" צי בצמח ולא ידליקו נרות. אנחנו יוד" עים איך הם לא יתלו פוסטר של "אינדיאנה ג'ונס" בדירה הראשונה שלא ישכרו. אנחנו יודעים איך הם לא יגלו מחדש את אלתרמן, את "הבלש

המזמר", את הביטלס. אנחנו יודעים איך הם לא יישבו בש" בת על הדשא, יסתכלו על הילדים שלא יהיו להם וישאלו אותם בתקווה אם הם לא עייפים כבר. אנחנו יודעים איך הם לא יספרו על הפעם ההיא, שבה המסוק השני עבר מילימטר מהם, אבל בסוף לא פגע. אנחנו יודעים כל כך הרבה על החי" ים שלא יהיו להם, מפני שאלה החיים שלנו. האבל של הימים האחרונים אינו

לאומי, הוא פרטי. הוא נמצא בדברים הקטנים. בטון הדיבור, במהירות הנ" היגה, בהליכה השקטה של הורים לחדר השני, כדי לצפות בילדיהם הישנים. אף אחד לא אמר אתמול "הכל בסדר", כששאלו מה שלומו. אף אחד לא הצליח לנחק את עצמו, לסי" גור טלוויזיה, לשים קסטה במקום השירים העצובים ברדיו. אף אחד לא חשב שהעיקר שזו לא המשפחה שלו. כי זו כן המשפחה שלו.

משה (שיקו) סבן ז"ל

"שיקו פרפקציוניסט

עם חיוך תמידי על

הפנים."

אתמול בשעה עשר בלילה צפו בני משפחת סבן בדיווחים הראשונים על אסון ההתרסקות. לפתע התי מקדה המצלמה על תרמיל ועליו השם משה סבן. ליבו של האב, אפרים, בישר רעות. למרות זאת ניסה להרגיע את אשתו תמי, כאילו אין זה תיקו של בנם. הוא התקשר לאחיו, נסים: "יש לי הרגשה מאוד רעה. בוא אלינו וחזק אותנו". האח ניסה להרגיע, אך את המתח בבית ניתן היה לחתוך בסכין. הטלפון החל לצלצל ללא הפסקה, ו"בבית היתה היסטריה כללית". רק סמוך לשעה שתיים אחר חצות הגיעו אנשי קצין העית עם הבשורה המרה - והרשמית.

שיקו, פרפקציוניסט עם חיוך תמידי על הפנים, למד בתיכון חדש בהוד-השרון והתגייס לצה"ל בנובמבר '95. הבן לא נענה לנסיונות השכנוע של אביו, וביקש לשרת ביחידה קרבית. לשמחתו, שובץ ביחידת מודיעין קרבית. "הוא שמר בסוד על מהות תפקידו ולא סיפר לנו דבר אודות מעשיו בצבא", מספר דודו, עמוס סבן.

ביום ראשון הסיע האב את בנו לצפון, אולם שיקו חזר במפתיע לביתו בהוד-השרון. "אנחנו לא עולים היום ללבנון אז באתי לגיחה נוספת בבית", אמר. יום מיים לאחר מכן נהרג.

"שיקו רצה לטוס אחרי השיחרור לטיול בארצות הברית.
הוא חיכה כל השירות לקורס הצניחה, שכל הזמן נדחה,
מסיבות שונות.
הוא כל כך חיכה לזה."

משפחת סבן. מימין: אתי, תמי, שיקו ז"ל, אפרים, סיוון ופני

אחותו אתי סבן אומרת: "משה אהב את
המולדת, את המסורת ואת העם."

מעל השנאה

מעבר להגיון

מתחת לרקיע

מעבר לרגשות

מתחת לכוכבים

מעל לאהבה

מתחת לאדמה אתה שוכב.

מעל לאכזבה

פרידה אחרונה ממשה

למשפחת סבן

אתכם באבלכם הכבד על נפילתו של

משה סבן ז"ל

מכל בית ניר לט

אתמול הובא שיקו סבן למנוחות בטקס צבאי מלא בבית-העלמין הצבאי נווה הדר. השרה לימור לבנת (ראה מסגרת), ח"כ אפרים סנה, חברים לנשק, חברים מתקופת הלימודים ועוד אלפים ליוו אותו בדרכו האחרונה. האב ניסה למנוע בגופו את הטמנת בנו באדמה, והורחק לבסוף מפי הקבר כדי לאפשר לחיילים לכסות את הקבר.

שיקו הותיר אחריו הורים ושלוש אחיות: פני, בת 23, אתי, בת 22, וסיון בת 15.

" אהבתך למולדת

ורצונך להיות ראש גדול, כפי

שמעידים חברייך,

הובילו אותך ליחידה מובחרת.

ואתמול בלילה אכזר,

שחור וקר, בדרכך למילוי

משימה חשובה, ברגע נורא,

בשבריר של שניה,

נגדעו חיך הצעירים,"

ספד לו ראש עיריית הוד - השרון עזרא בנימיני.

למה?

מה אומרים לפני
 לאתי
 לסיוון?
 מה אומרים לתמר ואפריים?
 מה אומרים על גיבור של סיירת אגוז,
 היית גיבור, שיקו
 גיבור שעלה בסערה לשמיים?

ביום הזה,
 כולם דוממים
 נאלמו הנחמה, המילים,
 העם,
 המדינה,
 כולם שותקים.
 שותקים
 ובוכים,
 ומחבקים.

בני משפחת סבן יקרים,
 איש לא יגיע לתהומות כאבם
 ונקווה שתסייע במעט הידיעה
 שאנחנו משתדלים,
 שאנחנו איתכם.

בשם ממשלת ישראל, מנסת ישראל ובשם כלנו.
 יהי זכרך ברוך.

השרה לימור לבנת נדהמה אתמול בהלווייתו של מגנה (שיקו) סבן ז"ל, כאשר סיפר לה האב השכול, אפרים סבן, כי בנו ביקר בביתה אך לפני שבדעיים.

התברר כי האב, מסגר במקצועו, עבד ברירה החדשה של השרה לבנת, שאליה עברה עם משפחתה בימים האחרונים. לעבודה בדירתה של לבנת הצטדף גם שיקו הבן, שנפל ימים אחדים לאחר זמנו באסון המסוקים. הגדול זמן את בעלת הדירה - השרה לבנת, לספור לו בלווייתו.

לבנת הכינה הספר מרגש (משמאל), אותו תכננה לקרוא על הקבר הפתוח. שניות אחדות לפני שהחלה בקריאה, לחש האב אפרים באזניה של השרה: "את יודעת ששיקו היה ברירה שלך לפני שבר עיניים?" השרה הופתעה לחלוטין, והאב הסבירה: "שיקו ואני עברנו ברירה שלך לקראת מסירתה למשפחה שלכם. מי היה מאמין או שכעבור שבועיים ים את תספירי את שיקו שלנו איזה עולם".

לבנת, שגם כך הייתה קרובה אתמול מאוד לדמי עות, במעט התמוטטה. "נאלמתי דום", אמרה למעריבי. "זה עושה את זה כל-כך קרוב, כל-כך ממשי. אני לא יודעת מהיכן לקחתי את הכוחות לקרוא את ההספר".

בן כספית ומנחם דהט

שיקו

לא נשכח לעולם

מחלקה 3 צוות ערו

שוקו

אל המסוק הצר לא היית צפויק לעלות אך החוק
הנורא, החוק העליון ניצח גם הפעם

שוקו

הבמנים מעולם לא השפיעו אותך, נחת ללחצים
ולבטיות לעבור לידך, וגם כשנאמר לך שלא תוכל עוד
בצוות עמית אל שלב להיות קרבי ונשאת ביחידה
גם כשלא התראינו זמן רב זכרת תמיד לבוא ולומר
שלוסלפני היציאה הביתה

יום לפני המסון עוד ישבנו בחצר - האוכל וזחקנו אל
כך שלמרות שאתה לא איתנו ניכנס יחד ללבנון, אך
לא אנו קובעים את גורלנו ובינתיים כך נראה לא
תיכנס איתנו ואנו עם כל הכאה נחזור לשגרה
בלעדיך.

כשראנו את כמות האנשים והחברים שבאו ללוויה,
נוכחנו לדעת שם בארצות כמו בצבא, אהבו אותך
כולם.

לא נשכח לעולם

שלב לנצח

מחלקה 3 צוות ערו

סיירת אגוז

למעלה בהר כבר שוקעת השמש
ורוח של ערב פורץ מן החם
סיירת אגוז את הדרך יודעת
כי בה היא הלכה גם אתמול גם שלשום

כל מי שדרכו כבר עייפה בינתיים
מיום מפרך ומלילה קודר
מחר יחיוך לו היום שבעתים
כי זו תהילת החייל שחוזר

לסיירת אגוז יש קליפה קצת עבה
אך לב של זהב והמון אהבה

בינות מטעי חמוניות ותפוח
העין פקוחה והדופק הולם
אולי במדרון האויר שוב מתוח
אבל המושב שממול כבר חולם
הלילה יחדור הסיור אל העמק
מחר שוב יצלח את מימי הירדן
ושוב יחזור אל הסוף והגמא
כשבקר חרש על ההר ינגן

לסיירת אגוז יש קליפה קצת עבה
אך לב של זהב והמון אהבה

רבים הימים שטובלים רק בתכלת
אשר טוב היה במ לפצוח בשיר
אך על דברתנו נזכר במ את אלה
אשר אור היום שוב להם לא ואיר.

פקודת יום
מטעם
רא"ל אמנון ליפקין-שחק
ראש המטה הכללי

מפקדי צה"ל וחיליו,

צבא ההגנה לישראל, מרכזין היום דגליו, מצדיע בכאב למייטב בניו שנפלו אתמול בדרכם למשימות ביטחון בדרום לבנון, להגנת תושבי הצפון.
אסון בקנה מידה חסר תקדים פקד את צה"ל ומדינת ישראל, ולבנו עם המשפחות השכולות, המבכות אובדן חיים צעירים, אובדן יקיריהן.
צה"ל נמצא במלחמה מתמדת, מתמשכת, להגן על מדינת ישראל בגבולה הצפוני ובכל מקום אחר, ומשימה זו גובה מעת לעת, לעתים קרובות מדי, קורבנות בתקריות, במשימות ביטחון שוטף ובתאונות.
כל קורבן יקר לנו, כל קורבן הוא עולם ומלואו של כאב. בשעה קשה זו, שעה שמדינת ישראל מבכה את בניה, נתחזק ונתנחם באמונה בכוחו של צה"ל להתגבר על האסון, בהכרה שצה"ל חזק ונבון ללמוד את הלקחים, בידיעה שאין לנו דרך אחרת ללכת בה במלוא העוז, התבונה והתנופה - זו הדרך להגנה על ביטחון מדינת ישראל ועוצמתה.
צה"ל מאמץ אל לבו את המשפחות השכולות, מבקש לחבק ולנחם ומחזק את ידיהן.

אמנון ליפקין שחק, רא"ל

ראש המטה הכללי

כ"ח בשבט התשנ"ז (5 בפבר' 97)

לישראל	הגנה	צבא
01044	ז.צ.	יח'
תשנ"ז	א' באדר	ג'
1997	בפברואר	10

משפחת סבן היקרה,

בנכם, סמל משה סבן, זכרונו לברכה, נספה בתאונה אווירית בליל יום שלישי, כ"ח בשבט תשנ"ז, 4 בפברואר 1997, עת התנגשו שני מסוקים מסוג "יסעור". בצפון הארץ.

שיקו מילא בהצטיינות תפקיד ייחודי ומסובך, הדורש עצמאות ואחריות יוצאת דופן לחייל בגילו ודרגתו.

המוטיבציה והאמונה המלאה בדרך הקשה בה בחר לשרת, ילוו אותנו באשר נפנה.

יחידת "אגוז" מרכינה ראשה ומצדיעה לחבר ולוחם.

יהי זכרו ברוך

משה תמיד,
מפקד -

סגן אלוף,
יחידה -

שיקו אחי

היום לפני שלוש שנים נפתחו שערי השמים ואספו אותך אליהם
עולמם התמלא בנוכחותך, שלנו התרוקן.
אתה נמצא שם עכשיו ומקווה ששומע ורואה את כל הקהל המכובד הזה
שבא לכן היום לזכור.
את חלקם אתה מכיר, ואת חלקם אתה מכיר עכשיו
ואתה בטח אומר לעצמך למה הם טרחו? למה אתם עושים את זה
שכזה אתה, אחי, צנוע, לא אוהב שמדברים עליך שטורחים בשבילך
אז תרשה לי קודם לבקש את סליחתך ולדבר אודותך
הרי אתה יודע אחי, שאנחנו פה בגלל הרבה אהבה
אנחנו כאן כדי לדאוג ולהקפיד שאף אחד לא ישכח
להגיז לך, אחי, שהכאב לעולם לא יעדך
להגיז לך שאין חסר ממך
ושאנו משתוקקים בכאב לדמותך
להגיז לך שגם אחרי שלוש שנים עוד לא נמצא דומה לך
לא בחזותך ולא בעושר הפנימי שלך
להגיז לך שבשבלינו אתה יותר חי ממת
ולבכות לך שאין בנו את הכוח לחיות את האמת
להצדיע לך על השגייד שידעת כל-כך להפנים
ולכעוס עליך שהיית לנו קצת תמים
וספר שבחרת תמיד בדרך הלא קלה
והצלחת....עד שהגיע הבשורה המרה
להגיז לך שאנו יודעים כל מה שאתה כבר לא יכול לספר לנו
כמו זה שרצית לפחות להיפרד מאתנו
להגיז לך שאני יודעת שאתה שומע שכל יום אני מדברת אתך
שם ליד הקבר או תוך כדי נסיעה
לפעמים בלילה לפני או באמצע השינה
לפעמים בלב ולפעמים בקול רם
לפעמים אפילו תוך כדי דיבור עם אחר
לפעמים סתם עם איזה חבר
שאמא מבשלת את האוכל שאתה כל-כך אוהב
שאבא מתאנח מרוב כאב
שהשמש עולה ואותך כבר לא צריך להעיר

ושאני רואה שכל מה שנשאר לי הוא כל-כך שביר

אני מדברת אתך, שיקו, כי חסרות לי עד מאוד השיחות אתך
הצחוקים, החיוכים והסטייל המיוחד, ולרוב ההגיון המיוחד שהיה טמון
בך

לדבר אתך על כך שהיית בן נפלא להורים, ואח נדיר
שהיית חבר לחברים ולחברה במלוא מובן המילה
שאהבת את היחידה ששירתה בה
והגיד עליך עוד הרבה דברים ורק טובים
וזה באמת לא בגלל שככה זוכרים את המתים

להגיד לך שלקחת אתך יותר מידי לכל-כך הרבה אנשים
שהשארת את אבא ואמא שכולים, ואותנו אחיותך חסרים
מהבית רוקנת את כל האושר, השמחה והחיים
החדר שלך נשאר מקושט בתמונות אך ללא חיים
בתומך למדנו להכיר רגשות שלא ידענו קודם
כמו שגעגועים ודאגה יכולים להוציא אותך מדעתך
איך שהכל לא חשוב ולא נורא
ובכל זאת לא משלימים עם חסרונוך
ועד היום נראה כ"כ טבעי שתרד ותבוא והכל ייגמר
עדיין מחכים לך שיקו אפילו שדולק הנר
מחייכים באמת רק שנוכרים בך
ובוכים הרבה שעוברת המחשבה שלא נראה אותך

אחותי, נהגת לקרוא לי
ואני מבטיחה לך אחי
שכל חיי אזכור אותך, ואספר אודתך
למרות שאני יודעת שלא נתפסת גדולתך
אוהבת עד לאן שאתה רק נמצא

אחותך

ארבע שנים של געגועים

משה שיקו סבן

בן, אה, חבר ולוחם

שנמל בדרכו לפעילות מבצעית
בדרום לבנון באסון המסוקים

נקיים אזכרה בבית העלמין בחלקה הצבאית הרר, הוד-השרון
ביום רביעי, כ"ח בשבט תשס"א, 21.2.2001, בשעה 16.00.
בשעה 17.30 נקיים אזכרה בבית המשפחה, רח' בן גוריון 69, הוד-השרון.

ההורים: תמי ואפרים

האחיות: פני, אתי וסיון

משרד הביטחון/אגף השיקום
היחידה להנצחת החייל

מקם התייחדות עם זכר חללי אסון המסוקים בשאר ישוב

יתקיים ביום רביעי, י"ט בשבט התשס"ג,
22.1.03 בשעה 16.00 בבית הספר
"הר וגיא" על יד קיבוץ רפנה.

מוזקירי זכרם מוזמנים

הטקס באחריות רע"ן נפגעים חי"ר
טל' לברורים: 08-8685075
04-9837567

אסון לאומי

מאדם אתה ואל אדם תשוב

מות במלחמה מתחיל
בידידה במדרגות
של אדם אחד,
צעיר.

מות במלחמה מתחיל
בסגירת דלת בדממה,
מות במלחמה מתחיל
בפתיחת החלון לראות.

לכו אל תבכו להולד,
בכו ליורד במדרגות ביתו,
בכו לשם את מפתחו
לתוך כיסו האחרון.
בכו למצלום הזוכר במקומנו,
בכו לג'ר הזוכר,
בכו לרמעות שאינן זוכרות.

ובאביב הזה
מי יקום ויאמר לעָפָר:
מאדם אתה ואל אדם תשוב.

יהודה עמיחי

עם ישראל

מתאחד בכאבו